

MEMO

Kellele: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kellelt: Tartu Ülikool, Ettevõtlus- ja innovatsioonikeskus

Kuupäev: aprill 2026

Teema: Tartu Ülikooli põhisõnumid tööstuse kiirendamise määruse (Industrial Accelerator Act) kohta

1. Määruse strateegiline fookus on liiga kitsas ega arvesta täielikult Eesti teadus- ja innovatsioonipotentsiaali

Euroopa Komisjoni kavandatud fookus – energiamahukad tööstused, autotööstus ja valitud nullheite tehnoloogiad – jätab kõrvale valdkonnad, kus Eesti ja Tartu Ülikool on rahvusvaheliselt tugevad. Eriti puudutatud on biotehnoloogia, tervisetehnoloogiad, arenenud materjaliteadus ning tööstuslik tehisintellekt. Need on valdkonnad, millel on selge majanduslik kasvupotentsiaal, kuid mis ei mahu praegu kavandatud raamidesse.

Soovitus: Lisada määrusesse paindlik mehhanism, mis võimaldaks riikidel nimetada täiendavaid strateegilisi valdkondi vastavalt oma teaduslikule eripärale ja majanduslikule ülesehitusele.

2. Suurtele välisinvesteeringutele seatavad lisatingimused võivad pidurdada kvaliteetsete investeeringute jõudmist Eestisse

Määrus näeb ette ranged tingimused investeeringutele, mis ületavad 100 miljonit eurot ja pärinevad riikidest, mis kontrollivad rohkem kui 40% mõne strateegilise sektori ülemaailmsest tootmisest. Nõuded, nagu kohustuslik Euroopa enamusosalus või teatud osakaal Euroopa tööjõudu, võivad väikeriikide jaoks olla liialt piiravad.

Soovitus: Lähtuda investeeringu sisulisest väärtusest – teadmussiire, oskuste kasv, tehnoloogia areng –, mitte jäikadest protsentidest. See jätkaks alles Euroopa Liidu majandusliku turvalisuse eesmärgi, kuid ei muudaks Eestit investorite silmis vähem atraktiivseks.

3. Euroopa päritolu nõuete ja turu avatuspõhimõtte vahel tuleb leida tasakaal

Määruse sõnum peaks olema selge: Euroopa eelistamine on põhjendatud ainult siis, kui see loob siin väärtust ega piira põhjendamatult rahvusvahelist koostööd. Eesti innovatsioon tugineb tugevalt koostööle rahvusvaheliste ülikoolide, ettevõtete ja uurimisrühmadega – liiga jäigad päritolupiirangud võivad seda pärssida.

Soovitus: Eelistada põhimõtet "valmistatud koostöös Euroopaga", mitte "valmistatud ainult Euroopas", ning rõhutada vastastikkust ja partnerlussuhteid.

Tartu Ülikool

Ettevõtlus- ja innovatsioonikeskus

Anni Port

anni.port@ut.ee